

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM,
FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

TOSHKENT DAVLAT IQTISODIYOT UNIVERSITETI

“MOLIYAVIY TAHLIL VA AUDIT” KAFEDRASI

Qo'lyozma huquqida

UDK: 658.1:657.02

RAXIMOVA ROZA OZOD QIZI

**MOLIYAVIY HISOBOT AUDITINI TASHKIL ETISH VA UNI
TAKOMILLASHTIRISH**

**70410102 – “Audit” (tarmoqlar va sohalar bo'yicha)
mutaxassisligi bo'yicha**

Magistr akademik darajasini olish uchun yozilgan

DISSERTATSIYA

Ilmiy rahbar:

i.f.n., dotsent Xodjaeva M.H.

Toshkent – 2023

Magistrlik dissertasiya ishi “Moliyaviy tahlil va audit” kafedrasida dastlabki himoyadan o’tgan.

13 -sonli bayonnoma « 26 » aprel 2023 y.

Kafedra mudiri:

i.f.d., prof. Xajimuratov N.Sh.

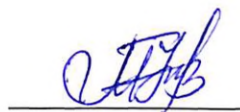
imzo

18.05.2023 y

sana

Ilmiy rahbar:

i.f.n., dotsent Xodjaeva M.H.

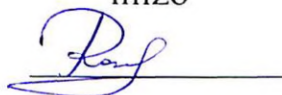

imzo

18.05.2023 y

sana

Magistr: Raximova R.O.

imzo

17.05.2023 y

sana

Dissertatsiya “Moliya va buxgalteriya hisobi” fakultetida 2023-yil

« 18 » may da № MUA-01/0 raqami bilan ro‘yhatga olindi.

ANNOTATSIYA

Ushbu dissertatsiya ishida xo`jalik yurituvchi sub`ektlarda moliyaviy hisob tahlili va audit o`tkazish jarayoni haqida so`z yuritilgan. Moliyaviy hisobot qanday shakllanishi va unda audit o`tkazish jarayoni haqida so`z yuritilgan. Dissertatsiya ishida moliyaviy hisob xo`jalik yurituvchi korxonalaridagi o`rni va audit o`tkazish jarayoni haqqoniy bo`lishi va uning tashqi foydalanuvchilar uchun nechog`lik zarur va ahamiyatligi to`g`risida so`z yuritilgan.

Kalit so`zlar: Auditorlik tekshiruvlari, auditorlik xizmati, auditor, auditorlik tashkiloti, auditorlik tekshiruvi buyurtmachisi, auditorlik xulosasi, auditorlik tekshiruvi natijalari, auditning xalqaro standartlari (AXS), audit jarayonlarini avtomatlashtirish, auditda axborot tizimlari, auditni raqamlashtirish, auditorlik faoliyatida axborot texnologiyalari.

ABSTRACT

In this dissertation work, the process of financial accounting analysis and audit in economic entities is discussed. How the financial report is formed and the process of conducting an audit is mentioned in it. In the dissertation, the role of financial accounting in economic enterprises and the process of conducting an audit are justified, and how much it is necessary and significant for external users is mentioned.

Key words: Audit inspections, audit service, auditor, audit organization, audit client, audit conclusion, audit results, audit international standards (IAS), audit process automation, audit information systems, audit digitization, information technologies in audit activities.

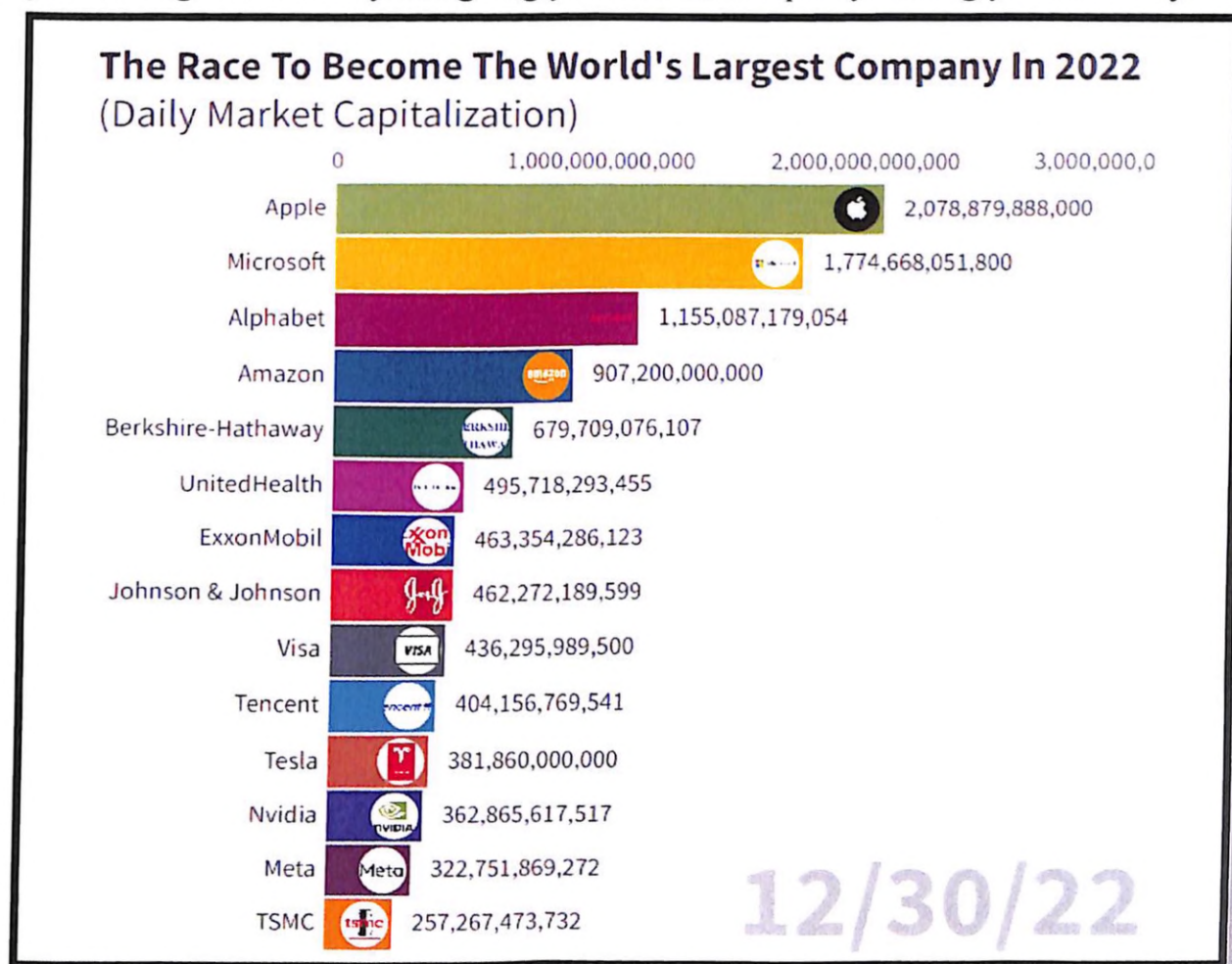
MUNDARIJA

Annotatsiya.....	3
Mundarija.....	5
Keltirilgan jadvallar ro'yhati.....	6
Keltirilgan rasmlar ro'yxati.....	7
I BOB. Kirish.....	8
1.1 Dissertatsiya mavzusining asoslanishi va uning dolzarbligi.....	10
1.2. Tadqiqotning o'rganilganlik darajasi.....	12
1.3. Tadqiqot ishining maqsadi va vazifalari.....	13
1.4. Tadqiqot ob'ekti va predmeti.....	13
1.5. Tadqiqot natijalarining ilmiy jihatdan yangilik darajasi.....	14
1.6. Tadqiqotning nazariy va uslubiy asoslari.....	15
1.7. Tadqiqot natijalarining ilmiy va amaliy ahamiyati.....	15
1.8. Magistrlik dissertatsiyasining tuzilishi va tarkibi.....	16
II BOB. ADABIYOTLAR SHARHI.....	17
2.1. Adabiy manbalarda keltirilgan tadqiqotlar natijalari.....	17
2.2. Mahalliy me'yoriy hujjatlar sharhi.....	18
III BOB. TADQIQOT METODOLOGIYASI.....	21
3.1. Ma'lumotlar manbalari.....	21
3.2. Ma'lumotlarni to'plash jarayoni.....	21
3.3. Tadqiqotda qo'llaniladigan uslublar.....	23
3.4. Tadqiqotni o'tkazish uchun zarur sharoitlar.....	25
3.5. Tadqiqot jarayonidan kutilayotgan muammolar va ularning yechimlari.....	25
3.6. Tadqiqotdan kutilayotgan ilmiy va amaliy natijalar.....	29
IV BOB. TADQIQOT TAHLILI VA NATIJALARI.....	39
4.1. Xo'jalik yurituvchi sub'ektlarda moliyaviy hisobot auditini rejalashtirish.....	39
4.2. Moliyaviy hisobot auditini o'tkazish tartibi.....	50
4.3. Moliyaviy hisobot auditida tahliliy amallardan foydalanish.....	61
4.4. Moliyaviy hisobot auditini bo'yicha yakuniy natijalarni umumlashtirish va auditorlik xulosasini tayyorlash.....	74
4.5. Tahlildan olingan natijalar sharhi.....	76
V BOB. XULOSA VA TAKLIFLAR.....	78
5.1. Tadqiqotning asosiy ilmiy va amaliy yangiligi va natijalari.....	78
5.2. Tadqiqot natijasida keltirilgan tavsiya va takliflar.....	80
Foydalanilgan adabiyotlar.....	81
Ilovalar.....	82

I BOB. KIRISH.

Bugungi kunda xo'jalik yurituvchi sub'ektlar faoliyatining asosiy maqsadi ijobiy moliyaviy natijaga erishish, ya'ni maksimal darajada foyda olishdir. Mamlakatimizda korxonalar faoliyatiga, foyda olishiga ko'maklashish maqsadida aylanmasi bir mlrd so'mdan oshib, umumiy soliq to'lash tartibiga o'tgan korxonalar bir yil davomida foyda solig'ini ikki barobar kam to'lashiga imkon berildi. Bu haqda O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev "Ushbu imkoniyatlar 370 ming tadbirkorga yengilliklar yaratadi va ularga juda katta ishtiyoq beradi", dedi davlat rahbari.¹

Jahonning rivojlangan mamlakatlariga qaraydigan bo'lsak, 2022 yil yakunlariga ko'ra dunyoning eng yirik 14 ta kompaniyasining yillik sof foydasi

1-rasm. Dunyo bo'yicha eng yirik kompaniyalar ko'rsatkichlari, dollarda
(Risola, 2022)²

¹ www.gazeta.uz. "Prezident tadbirkorlar bilan uchrashuvda e'lon qilgan eng muhim o'zgarishlar". 2021 y.

² <https://www.gfmag.com> – Global moliyaviy jurnal rasmiy sayti. 2022 yilda dunyodagi eng yirik kompaniyaga aylanish ko'rsatkichi (Bozor kapitallashuvi).